

Beslutsärenden – Studieresor och studiebesök utanför Sverige

Förslag till beslut

- Styrelsen beviljar att Jessica Segerlund, Anna Tidefelt och Malin Unger genomför en studieresa till Århus, Danmark 1–3 april 2019.
- Styrelsen beviljar att medarbetare vid två tillfällen 2019 bereds möjlighet att resa till Yale University, USA. Medarbetarna är Åsa Swan, Urban Designchef, samt Manilla Shillingford, verksamhetsutvecklare, båda från arbetsgruppen för projektet Fusion Point. Resa beviljas även för hållbarhetsstrateg, projekt/program/portföljägare och/eller fastighetsutvecklare/jurist. Antal medarbetare från Älvstranden per resa uppskattas till mellan tre och fyra, där samverkansparter från staden erbjuds delta på egen bekostnad.
- Styrelsen beviljar en studieresa till Köpenhamn, Danmark för Stig Santa den 21–22 februari 2019 i syfte att ta del av hur Köpenhamn hanterar stadens utmaningar att tillgodose behovet av förskolor, skolor samt idrottshallar.
- Styrelsen beviljar att sex medarbetare från Älvstranden Utveckling, program Skeppsbron genomför ett studiebesök till Köpenhamn april 2019.

Beskrivning av studieresa Århus, Danmark 1–3 april

I Jubileumsparken (t.o.m. 2023) sammanfaller två av stadens mest betydelsefulla projekt.:

- Jubileumsparken är ett delprogram inom stadsutvecklingsprojektet Älvstadens delområde *Frihamnen*, samt
- omfattar två av stadens jubileumsatsningar inom *Göteborg 2021*.

Inom Jubileumsparken planeras nya parkanläggningar med bland annat en ny generationsövergripande utflyktslekplats för hela staden, nedsänkta gläntor och kullar med kreativa, gröna miljöer för lek och lärande, samt flexibla, urbana parkytor med plats för konst och evenemang. För att uppnå målbilden att kunna ”bada mitt i stan” planeras även ett flytande hamnbad, fyllt med rent, havsvatten från den saltvattenskil som ligger under ytvattnet i älven, samt tillhörande vistelseytor och facilitetsbyggnader. ”*Den allmänna bastun*” planeras att bli en permanent del av Jubileumsparken.

Under de senaste åren har Göteborgs Stad arbetat intensivt med verksamhetsutveckling som syftar till stärkt styrning, kontroll och uppföljning av investerings- och exploateringsprojekt, bland annat genom införandet av en gemensam projektmodell (XLPM).

Samordning av genomförande och framdrift av utbyggnaden av området Frihamnen ska organiseras i ett samordnat huvudprogram. Jubileumsparken är ett delprogram som leds

av en programägargrupp bestående av park- och naturförvaltning, Älvstranden Utveckling och Stadsbyggnadskontoret.

Resans syfte

Resans syfte är att stärka förutsättningarna för aktiv staden övergripande styrning av det fortsatta arbetet med att genomföra. Att föra samtal med projektledning för hamnutvecklingen i Århus för erfarenhetsutbyte av att arbeta förvaltnings- och bolagsövergripande i projektform.

Vidare planeras även ett platsbesök med driftspart av Århus hamnbad, ett besök på arkitektskolan med diskussion kring stadsutvecklingen i Århus i stort och specifikt kring hamnfronten (Århus Ö). Resan görs tillsammans med Stadsbyggnadskontoret och Park- och naturförvaltningen.

Beräknade kostnader för tre personer

Reskostnad _____ 6 500 kr

Övrigt (hotell, material etc.) _____ 8 000 kr

Summa _____ 14 000 kr

OBS! Resan bekostas av projektet Jubileumsparken under Park- och naturförvaltningen.

Program

1 april 2019:

08.00 Avresa Göteborg–Fredrikshamn 11.15 (färja).

Fredrikshamn 11.32–Ålborg 12.43 Ålborg 12.47–Århus H 14:06.

15.00–17:00 Besök på stadsbyggnadskontoret Århus kommun för samtal och projektledningen för hamnutvecklingen Århus Ö.

17.00–18:30 Promenad genom Århus hamn och gemensam middag.

2 april 2019

09.00–11.30 Besök på arkitektskolan i Århus, samtal med professor Tom Nielsen, landskap o stadsutveckling, kring Århus utveckling av hamnfronten och revideringsarbetet.

11.30–13.00 Lunch och transport.

13.00–16.00 Besök på Århus hamnbad.

16.30–18.00 Gemensam workshop om erfarenheter från Århus på hamnbiblioteket.

19.30 Middag.

3 april 2019:

09.00–11.30 Besök hos Affald och varme för erfarenhetsutbyte av havsvattenpumpars potential och studiebesök i en ny värmeförsörjningsanläggning i Århus hamn (saltvattenpumpar).

11.30 Lunch.

12.30 Avresa från Århus.

18.30 Ankomst Göteborg.

Beskrivning av resor till Yale University inom ramen för Fusion Point

Inom arbetet med Fusion Point Gothenburg pågår ett samarbete mellan Chalmers och Yale School of Architecture – en av världens ledande institutioner inom arkitektur och stadsbyggnad. Ambitionen är att bygga ett internationellt nätverk av spetskompetens samt erbjuda ett lokalt förankrat gränssnitt vars yttersta syfte är att göra globalt tillgänglig kunskap användbar för lokala aktörer. Ambitionen är ur detta perspektiv inte bara att överbrygga klyftan mellan praktik och teori, utan även den mellan lokala utmaningar och globala kunskapsnätverk. Fusion Point speglar därmed idén om att hållbara lokala värden endast kan skapas genom öppenhet mot världen.

I arbetet med Fusion Point har identifierats en avsaknad av kunskap vilket gör att strategiska beslut inte är underbyggda med underlag som tar rätt höjd. Det krävs en aktör som med hjälp av nya kunskapsunderlag som tar höjd för frågornas komplexitet och genom nya sätt att arbeta aktivt kan översätta mellan akademi och praktik på ett effektivare sätt. Ambitionen nu är att bland annat utveckla en teoretisk grund och praktiska arbetsformer för att göra just detta, varför fokus ligger på att utveckla en designmetodik för stadsutveckling där akademisk kunskap kan integreras effektivare i de olika beslutsprocesser vi står inför. Detta kräver både nya teoretiska kunskapsunderlag och nya arbetsformer.

Syftet med resan

Syfte med resan är att konkret kunna arbeta för att inhämta, ta fram och tillgängliggöra kunskap som är användbar för bolaget och för stadens aktörer men även andra inom stadsutvecklingsprocessen och utveckla metoder som bättre integrerar akademi och praktik, allt med avsikten att stärka kvaliteten i vår byggda miljö. För att nå hit är möjligheten att etablera kontakter och skapa ett långsiktigt fördjupat kunskapsutbyte med Yale School of Architecture samt School of law centralt och en nyckel för att nå beskrivet syfte samt bolagets mål; nationellt ledande inom stadsutveckling 2024.

Eftersökt kunskap handlar om nya rön och teorier inom arkitektur och stadsbyggnad, kunskap kring de egenskaper olika fysiska stadsformer har på olika skalnivåer och hur dessa skapar förutsättningar för olika urbana processer. Det handlar även om ny teori-bildning inom institutionell teori och juridik, som erbjuder en mer precis beskrivning av samspelet mellan olika institutioner, och hur även dessa skapar förutsättningar för stadens processer verktyg som står till det offentliga förfogande i ambitionen att påverka detta samspel.

Behovet och möjligheten finns för att flytta både den teoretiska förståelsen och det praktiska kunnandet kring hur en mer rationellt underbyggd stadsutvecklingsprocess kan drivas. I syfte att göra förflyttningen bidrar samarbetet med Yale till att öka

förståelse och praktiskt kunnande gällande arkitektur och stadsbyggnad, den byggda formen.

Tidplan

Resorna beräknas ske Q2 samt Q3/Q4 2019 och restiden beräknas 4–5 dagar per tillfälle. Resorna planeras till två tillfällen då syftet är en succesiv kunskapsuppbyggnad. De olika resorna kommer dock att få olika tyngdpunkt mot juridik respektive urban design.

Deltagare

Åsa Swan, urbandesignchef, Manilla Shillingford, verksamhetsutvecklare samt ytterligare ca två medarbetare; hållbarhetsstrateg, projekt/program /portföljägare och fastighetsutvecklare/jurist. Samverkansparter från andra delar i staden kommer att beredas möjlighet att delta på egen bekostnad.

Ekonomi

Beräknad kostnad (kr)	Per person	3–4 personer
Flyg, tåg, transfer	7 000	21 000–28 000
Logi	2 500 x 4= 10 000	30 000–40 000
Övrigt	1 000	3 000–4 000
Summa	18 000	54 000–72 000

Tre till fyra personer vid två tillfällen = 108 000–144 000 kronor.

Beskrivning av studieresa till Köpenhamn 21–22 februari 2019

Vd för Älvstranden Utveckling AB är inbjuden till en studieresa till Köpenhamn. Syftet med resan är att få ta del av hur Köpenhamn tacklat stadens utmaningar att tillgodose behovet av förskolor, skolor samt idrottshallar. Totalt deltar ett 20-tal inbjudna från Göteborgs Stad.

Älvstadens utbyggnad står inför liknande utmaningar – behovet av ytkrävande verksamheter är stort. På resan deltar flera organisationer inom Göteborgs Stad som ansvarar för utbyggnaden av Älvstaden. En ökad kunskap hur större städer hanterar utbyggnad av kommunal service i den täta staden gynnar arbetet i staden. Dessutom kan en gemensam bild av dilemman ge möjligheter till ett mer utvecklat samarbete inom staden.

Eftersom Vd inte kan delta på resan, ersätter Stig Santa, Chef Urban planering.

Program

Torsdagen den 21 februari

06.39 Tåg från Göteborg, ankomst Köpenhamn 09.48.

10.00 Upphämtning med buss från Köpenhamns centralstation.

10.30–13.00 Köpenhamns kommun + TRUST partnerskapet + presentationer från verksamheter relevanta för dagen inklusive lunch (på egen bekostnad).

Introduktion till Köpenhamns arbete med skolor, förskolor och idrottsanläggningar – fokus på erfarenheter, lärdomar och vad Köpenhamns kommun menar är vägen fram för förskolor, skolor och idrottsanläggningar i storstaden. Samt för dagen relevanta presentationer från danska verksamheter.

Värd: Köpenhamns kommun.

14.10–15.30 Skolen i Sydhavn.

Fokus på nybyggnation i urbana omgivningar, innovativa friarealer, vardagsmotion.

Värd: Skolen i Sydhavn + Köpenhamns kommun + arkitekt/ingenjör.

<https://www.danskeark.dk/content/skolen-i-sydhavnen>

16.00–17.00 Europaskolan i Carlsberg Byen.

Fokus på nybyggnation i K-märkt industrimiljö.

Värd: Europaskolen + Köpenhamns kommun + arkitekt/ingenjör.

<https://www.vla.dk/project/europaskolen/>

19.00 Middag, restaurang TBA.

Frivilligt deltagande (egen bekostnad).

Fredagen den 22 februari

07.45 Transport från hotellet till Bloxhub.

08.00–10.30 Bloxhub.

Göteborgs Stad presenterar ämnen kring stadsbyggnation och skolor med fokus på nuvarande status, planer, utmaningar och möjligheter.

Mini-workshop med 2–3 olika tema relevanta för skolbyggnation, till exempel en workshop om skolans exteriör (gestaltning och friareal i den täta staden) samt en ytterligare workshop om skolans interiör, (lärlingsmiljöer, inomhusklimat).

Presentationer kring Danmarks nya förskolor, skolor och idrottsanläggningar från ”skolbyggena” i Danmark; arkitekter, ingenjörer, pedagogiska konsulenter med flera.

<https://realdania.dk/projekter/bloxhub>

11.30–12.30 KU.BE – Kombination av kultur- och motionsaktiviteter i samma hus.

Fokus på kombination av kultur, motion och socialt entreprenörskap.

Värd: Köpenhamns kommun + arkitekt/ingenjör.

<https://www.mvrdv.nl/projects/kubehouseofmovement>

12.30 Lunch (egen bekostnad), Café Glad.

13.15–14.00 Frederiksvej Børnehave.

Fokus på ett nytt designkoncept för förskolor som arbetar med ett lekfullt formspråk och stimulerande miljöer för barnen.

Värd: Köpenhamns kommun + arkitekt/ingenjör.

<http://cobe.dk/project/frederiksvej-kindergarten>

14.30 Det Lille Univers.

Fokus på modulbaserad förskola kombinerad med höga arkitektoniska ambitioner.

Värd: Köpenhamns kommun + arkitekt/ingenjör.

<https://arkitema.com/se/arkitektur/utbildning/det-lille-univers>

16.00 Avslutning och transport till Köpenhamns centralstation för resa tillbaka till Göteborg.

Uppföljning

Workshop i Göteborg med inbjudna danska aktörer i mars eller april (före påsk).

Beräknade kostnader

Reskostnad _____ 1 100 kr

Övrigt (hotell, material etc.) _____ 2 000 kr

Summa _____ 3 100 kr

Kostnaden för Älvstranden Utveckling AB:s deltagande belastar budget för Urban Planering. Medel finns avsatta för studieresor.

Beskrivning av studiebesök Köpenhamn för Program Skeppsbron april 2019

När vi bygger nya stadsdelar i den redan befintliga staden är frågan om ett levande gatuplan central och ett viktigt verktyg för att vi ska kunna nå upp till vision Älvstaden.

Levande gatuplan är särskilt aktuellt för på Skeppsbron där Älvstranden Utveckling testar att utveckla en stor del av bottenvåningarna i egen regi, genom 3D-fastighetsbildning. Vi har då rådighet att på en områdesnivå ta ett helhetsgrepp och välja hyresgäster som på bästa sätt uppfyller vår målsättning.

För att på allvar kunna prata om ett levande gatuplan så räcker inte det arbete som vi gör för att skapa ett bra innehåll i bottenvåningarna. Den frågan sträcker sig bara så långt som fastighetens väggar gör. Lika viktigt som bottenvåningarna är för ett levande gatuplan är frågan om vad som händer på gatan och allmän plats. För att verksamheter i lokalerna ska kunna leva ut på gatorna och människor ska kunna ta platser i anspråk så måste nya arbetssätt hittas. Frågan om gata och allmän plats ägs av Trafikkontoret och därför krävs samverkan inom ramarna för programmet för Skeppsbron.

Syfte med resan

För att få ett gemensamt referensbibliotek och bli inspirerade planerar vi att genomföra ett studiebesök till Köpenhamn där det finns många goda exempel på hur staden levandegörs genom att staden tas i anspråk av medborgare och verksamheter.

Studiebesök

Reffen halvön. Organisationen Copenhagen street food har skapat en lokal matmarknad och mötesplats på den ska Refs-Halvöen i Köpenhamn. Kajen som lockar besökare året runt, har ökat Köpenhamns utbud av intressant mat till en billig kostnad och vitaliserat en bortglömd del av Köpenhamn. Möte med processledare för Reffen om hur matkreatörer har mobiliserats till platsen.

Kvaesthusbroen. En kaj i närheten av Nyhamn som har skapats som en flexibel mötesplats där invånarna kan använda platsen för olika egna evenemang. Hur kan en självorganisering kring olika typer av evenemang skapas så att liv och rörelse stimuleras samtidigt som invånarna är delaktiga i utvecklingen av staden? Under kajen finns också ett P-hus som designats för flexibilitet för olika syften.

Superkilen. Ett vida berömt lek- och aktivitetsstråk nära Norrebro som vitaliserar stadsdelen och bidrar till fysisk aktivitet, förstärkt identitet för stadsdelen samt mötesplatser. Hur samskapas platser för aktivitet som bygger på invånarnas intressen och behov – hur driftar staden Superkilen?

Torvehallarna. Temporär saluhall vid Norreport som lockar många besökare och som omdanar ett tidigare torg till en pulserande plats. Hur mobiliseras matkreatörer till att

fylla en saluhall med ett intressant och unikt utbud? Hur ser processen ut med att söka upp intressenter? Hur fungerar klustring i praktiken, hur påverkas omgivande stad?

Deltagare

- Oskar Henriksson – Projektledare Levande Gatuplan.
- Kristian Käll – Hållbarhetsstrateg.
- Anna Berencreutz – Hållbarhetsstrateg.
- Niclas Malmeling – Delprogramledare kvarter.
- Henrik Bonder – Programledare Skeppsbron.
- Mikael Andrén – Biträdande Programledare Skeppsbron.
- Christian Jönsson – Delprogramledare Allmän plats, Trafikkontoret.
- Henrik Fogelklou – Projektledare Allmän plats, Sweco.
- Amelie Sandow – Projektledare Park, Park- och naturförvaltningen.
- Rolf Junggren, Parkeringsbolaget.

Program

Tre datum är aktuella: 3–4, 9–10 alternativt 11–12 april 2019.

Dag 1

15.00–19.00 Göteborgs C – Köpenhamn H

Dag 2

09.00–11.00 Besök Reffen

11.00–13.00 Besök Kvaeshusbroen

13.00–14.00 Lunch

14.00–16.00 Besök Superkilen

16.00–18.00 Besök Torvehallarna

18.00 Avfärd från Köpenhamn

22.00 Ankomst Göteborg C

Beräknade kostnader

Beräknade kostnader (kr) för sex personer. Övriga förvaltningar står för sina egna kostnader.

Resekostnad _____	5 000
Övrigt (boende, material, etc) _____	10 000
Guidning _____	4 000
Summa _____	19 000